

O modelowaniu chmur (atmosferycznych)

Sylwester Arabas
Uniwersytet Jagielloński

Dni Wydziału Matematyki i Informatyki UJ
4. marca 2020 r.

jak powstają chmury i opad?

WIKIPEDIA

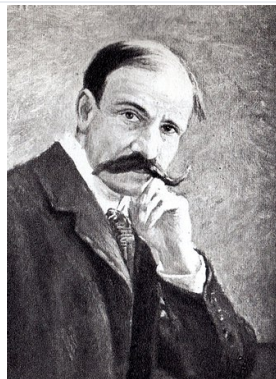
Maurycy Pius Rudzki

Maurycy Pius Rudzki (b. 1862, d. 1916) was the first person to call himself a professor of geophysics. He held the Chair of Geophysics at the Jagiellonian University in Kraków, and established the Institute of Geophysics there in 1895. His research specialty was elastic anisotropy, as applied to wave propagation in the earth, and he established many of the fundamental results in that arena. ^[1]

References

1. Slawinski, Michael A., WAVES AND RAYS IN ELASTIC CONTINUA, 2007: "Archived copy" (<https://archive.is/20120715001056/http://samizdat.mines.edu/wavesandrays/>). Archived from the original (<http://samizdat.mines.edu/wavesandrays/>) on 2012-07-15. Retrieved 2010-06-30.

Maurycy Pius Rudzki

jak powstają chmury i opad?

„Zasady meteorologii” (1917)

<http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=18434>

...

jak powstają chmury i opad?

„Zasady meteorologii” (1917)

<http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=18434>

W swobodnej atmosferze do skroplenia potrzebne są „jądra skroplenia”, dokoła których para skupia się i zamienia w wodę ...

jak powstają chmury i opad?

„Zasady meteorologii” (1917)

<http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=18434>

W swobodnej atmosferze do skroplenia potrzebne są „jądra skroplenia”, dokoła których para skupia się i zamienia w wodę ...

Po miastach powietrze zawiera dużo dymu, molekułów kwasów i.t.d. Wszystko to są hygroskopijne ciała skupiające parę nawet wtedy, gdy powietrze nie jest jeszcze nasycone ...

jak powstają chmury i opad?

„Zasady meteorologii” (1917)

<http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=18434>

W swobodnej atmosferze do skroplenia potrzebne są „jądra skroplenia”, dokoła których para skupia się i zamienia w wodę ...

Po miastach powietrze zawiera dużo dymu, molekułów kwasów i.t.d. Wszystko to są hygroskopijne ciała skupiające parę nawet wtedy, gdy powietrze nie jest jeszcze nasycone ...

Wszystko, co dotychczas powiedzieliśmy, odnosi się jeno do samotnych kropeł. Tymczasem, jak to słusznie zauważył M. Smoluchowski zwykle spada nie jedna kropla, ale całe mnóstwo...

jak powstają chmury i opad?

„Zasady meteorologii” (1917)

<http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=18434>

W swobodnej atmosferze do skroplenia potrzebne są „jądra skroplenia”, dokoła których para skupia się i zamienia w wodę ...

Po miastach powietrze zawiera dużo dymu, molekułów kwasów i.t.d. Wszystko to są hygroskopijne ciała skupiające parę nawet wtedy, gdy powietrze nie jest jeszcze nasycone ...

Wszystko, co dotychczas powiedzieliśmy, odnosi się jeno do samotnych kropeł. Tymczasem, jak to słusznie zauważył M. Smoluchowski zwykle spada nie jedna kropla, ale całe mnóstwo...

Kontrast między rozmiarami kropeł deszczowych, z których składają się chmury, a rozmiarami kropeł deszczowych, jest tak wielki, że te ostatnie oczywiście nie mogą pochodzić wprost z kondensacyi, tylko z łączenia się wielu małych kropelek...

Plan prezentacji

- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

Plan prezentacji

- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

Oddziaływania aerozol – chmury – opad: procesy

- ▶ aktywacja kropelek na aerozolu
- ▶ kondensacja

Oddziaływania aerozol – chmury – opad: procesy

- ▶ aktywacja kropelek na aerozolu
- ▶ kondensacja

- ▶ zderzenia pomiędzy kropelkami
- ▶ procesy chemiczne zachodzące w kropelkach

Oddziaływania aerozol – chmury – opad: procesy

- ▶ aktywacja kropelek na aerozolu
- ▶ kondensacja

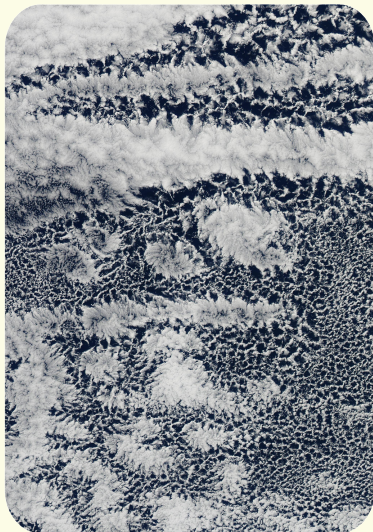
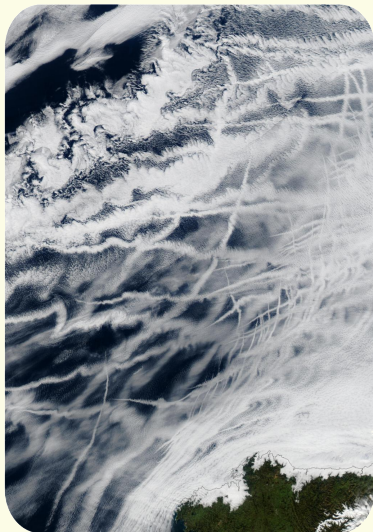

- ▶ zderzenia pomiędzy kropelkami
- ▶ procesy chemiczne zachodzące w kropelkach

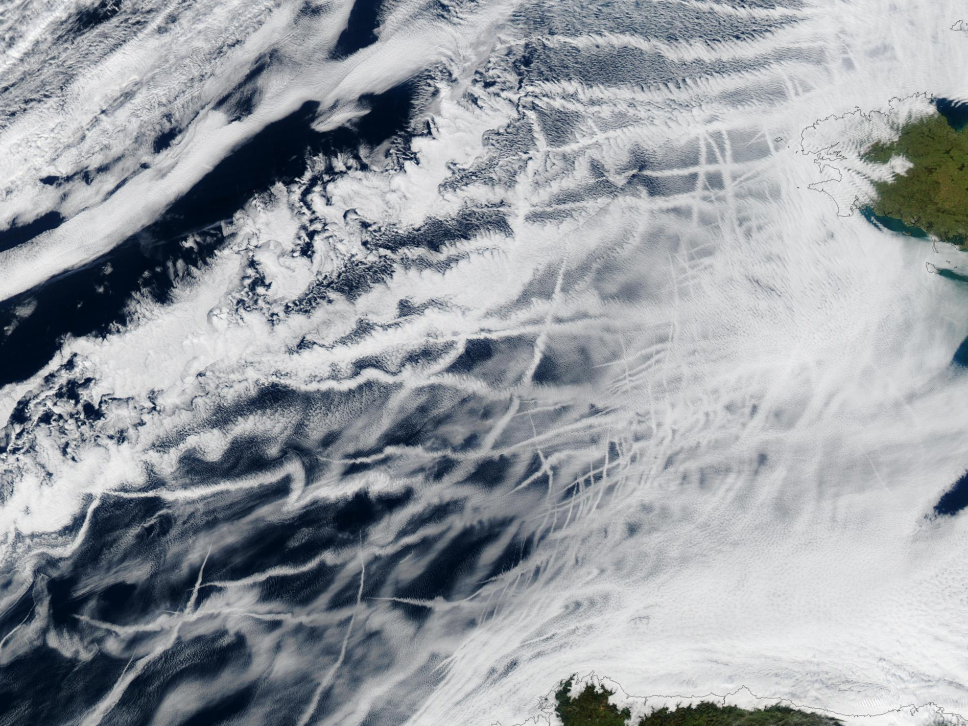

- ▶ opad
- ▶ wymywanie aerozolu
- ▶ odparowywanie kropelek

Oddziaływania aerozol – chmury – aerozol: przykłady

źródło: NASA (27 I 2003 – Zatoka Biskajska; 17 IV 2010 – Pacyfik u wybrzeży Peru)

źródło: NASA

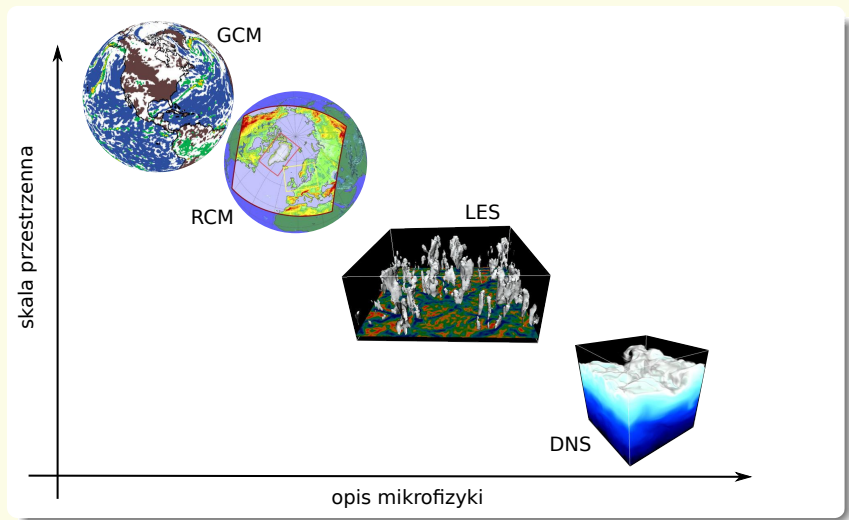
Plan prezentacji

- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

Plan prezentacji

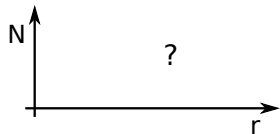
- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

Reprezentacja mikrofizyki a skala modeli

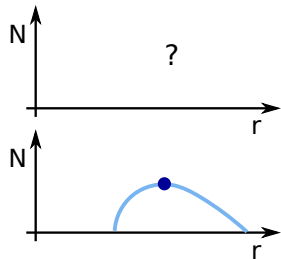
Jak opisywana jest mikrofizyka w LES

- ▶ opis zgrubny jedno-momentowy (bulk)

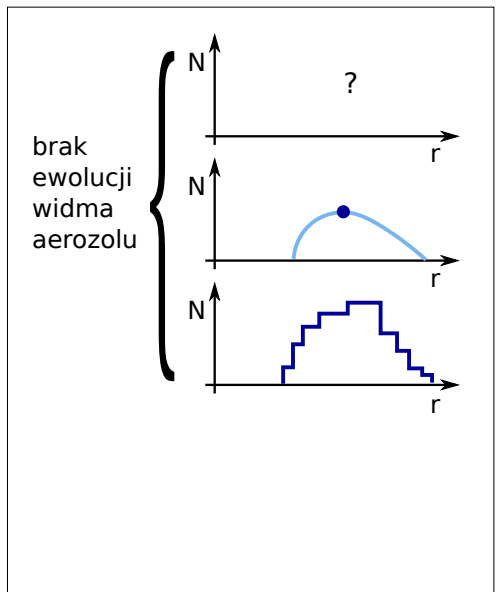
Jak opisywana jest mikrofizyka w LES

- ▶ opis zgrubny jedno-momentowy (bulk)
- ▶ opis zgrubny wielo-momentowy

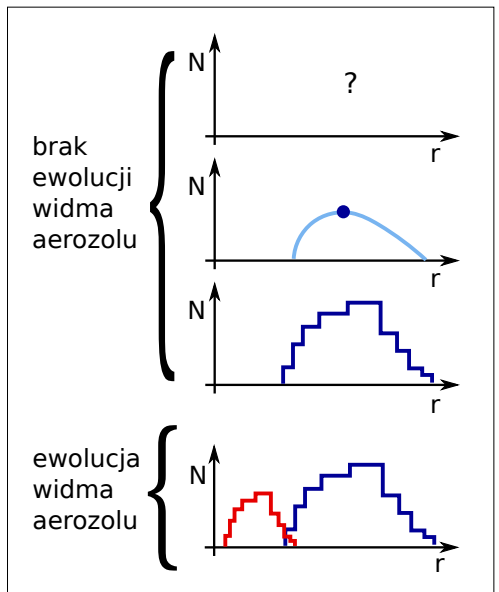
Jak opisywana jest mikrofizyka w LES

- ▶ opis zgrubny jedno-momentowy (bulk)
- ▶ opis zgrubny wielo-momentowy
- ▶ opis widmowy jednowymiarowy (bin)

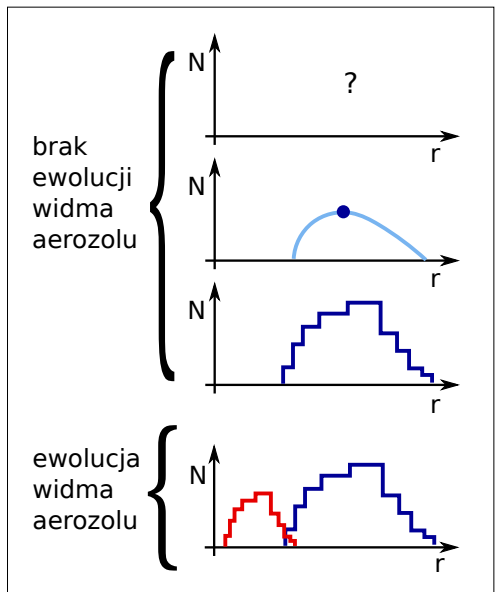
Jak opisywana jest mikrofizyka w LES

- ▶ opis zgrubny jedno-momentowy (bulk)
- ▶ opis zgrubny wielo-momentowy
- ▶ opis widmowy jednowymiarowy (bin)
- ▶ opis widmowy wielowymiarowy
 - ▶ realizacja Eulerowska
 - ▶ realizacja Lagranżowska

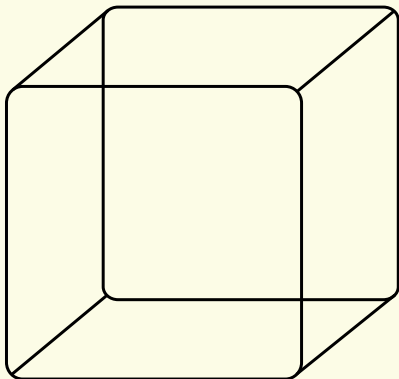

Jak opisywana jest mikrofizyka w LES

- ▶ opis zgrubny jedno-momentowy (bulk)
- ▶ opis zgrubny wielo-momentowy
- ▶ opis widmowy jednowymiarowy (bin)
- ▶ opis widmowy wielowymiarowy
 - ▶ realizacja Eulerowska
 - ▶ **realizacja Lagranżowska**

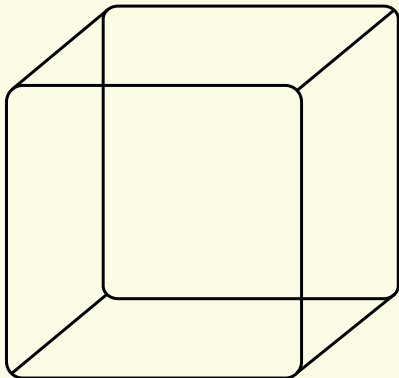
Lagranżowski opis mikrofizyki

W domenę rozmieszczone są
obiekty które są nośnikami
informacji dot. mikrofizyki

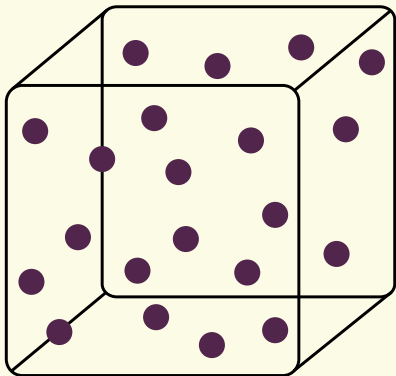
Lagranżowski opis mikrofizyki

W domenę rozmieszczone są
obiekty które są nośnikiem
informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

Lagranżowski opis mikrofizyki

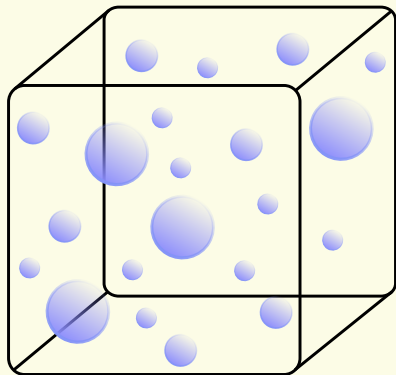

W domenę rozmieszczone są
obiekty które są nośnikiem
informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie

Lagranżowski opis mikrofizyki

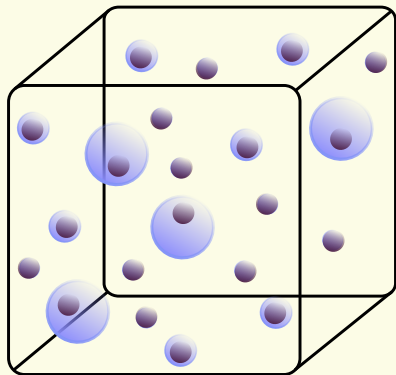

W domenie rozmieszczone są obiekty które są nośnikiem informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry

Lagranżowski opis mikrofizyki

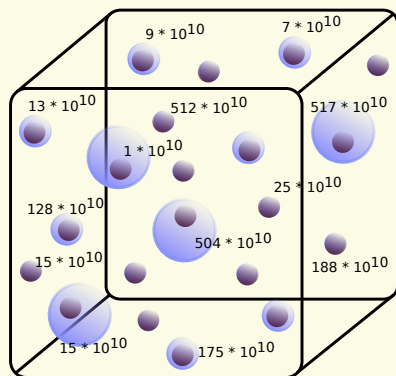

W domenie rozmieszczone są obiekty które są nośnikiem informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry
- ▶ promień suchy

Lagranżowski opis mikrofizyki

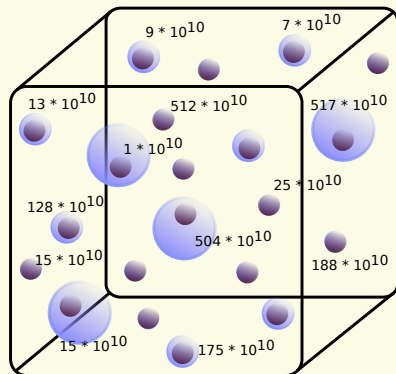

W domenę rozmieszczone są obiekty które są nośnikami informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry
- ▶ promień suchy
- ▶ krotność

Lagranżowski opis mikrofizyki

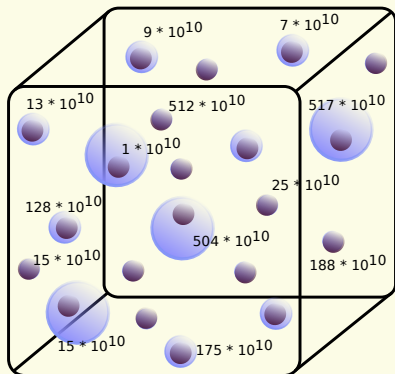

W domenę rozmieszczone są obiekty które są nośnikami informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry
- ▶ promień suchy
- ▶ krotność
- ▶ ...

Lagranżowski opis mikrofizyki

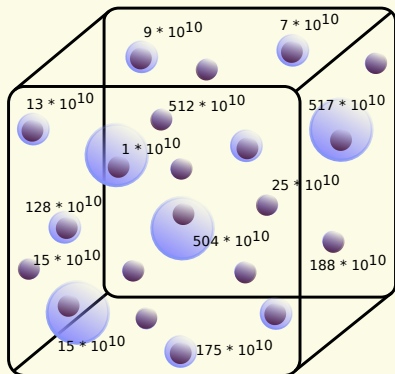
W domenę rozmieszczone są obiekty które są nośnikami informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry
- ▶ promień suchy
- ▶ krotność
- ▶ ...

Łatwość dodawania kolejnych atrybutów

Lagranżowski opis mikrofizyki

W domenę rozmieszczone są obiekty które są nośnikami informacji dot. mikrofizyki

Można im przypisywać atrybuty:

- ▶ położenie
- ▶ promień mokry
- ▶ promień suchy
- ▶ krotność
- ▶ ...

Łatwość dodawania kolejnych atrybutów (ważne przy opisie reakcji chemicznych zachodzących w kropelkach)

Lagranżowski opis μ -fizyki a dynamika płynu

Euler. / PDE

Lagr. / ODE

Lagranżowski opis μ -fizyki a dynamika płynu

Euler. / PDE
adwekcja ciepła
adwekcja wilgoci

Lagr. / ODE
transport cząstek

Lagranżowski opis μ -fizyki a dynamika płynu

Euler. / PDE

adwekcja ciepła
adwekcja wilgoci

Lagr. / ODE

transport cząstek
wzrost kondensacyjny
wzrost koagulacyjny
osiadanie

Lagranżowski opis μ -fizyki a dynamika płynu

Euler. / PDE

adwekcja ciepła
adwekcja wilgoci

$$\partial_t(\rho_d r) + \nabla \cdot (\vec{v} \rho_d r) = \rho_d \dot{r}$$

$$\partial_t(\rho_d \theta) + \nabla \cdot (\vec{v} \rho_d \theta) = \rho_d \dot{\theta}$$

Lagr. / ODE

transport cząstek
wzrost kondensacyjny
wzrost koagulacyjny
osiadanie

$$\dot{r} = \sum_{\text{cząstki} \in \Delta V} \dots$$

$$\dot{\theta} = \sum_{\text{cząstki} \in \Delta V} \dots$$

Lagranżowski opis μ -fizyki a dynamika płynu

Euler. / PDE

adwekcja ciepła
adwekcja wilgoci

$$\partial_t(\rho_d r) + \nabla \cdot (\vec{v} \rho_d r) = \rho_d \dot{r}$$

$$\partial_t(\rho_d \theta) + \nabla \cdot (\vec{v} \rho_d \theta) = \rho_d \dot{\theta}$$

adwekcja gazów śladowych

...

Lagr. / ODE

transport cząstek
wzrost kondensacyjny
wzrost koagulacyjny
osiadanie

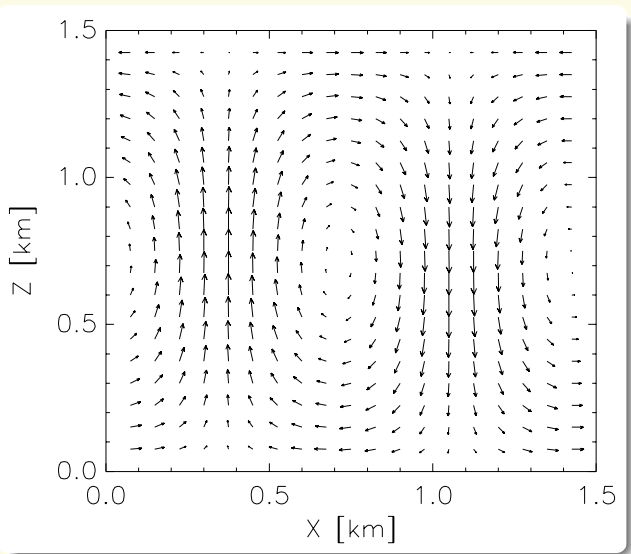
$$\dot{r} = \sum_{\text{cząstki} \in \Delta V} \dots$$

$$\dot{\theta} = \sum_{\text{cząstki} \in \Delta V} \dots$$

reakcje chemiczne w kropkach

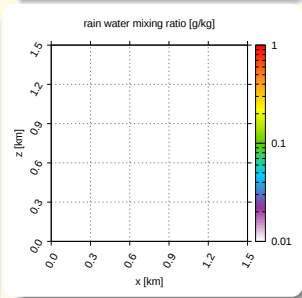
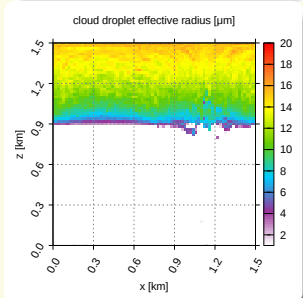
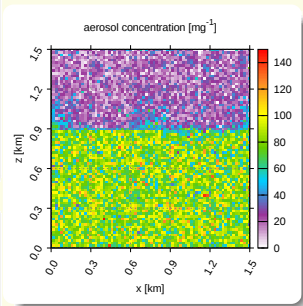
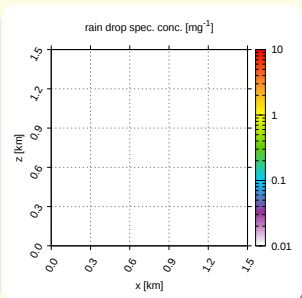
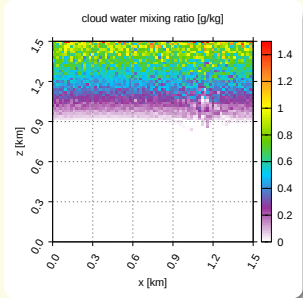
...

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

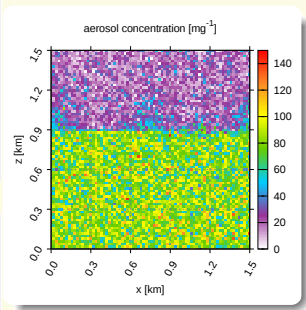
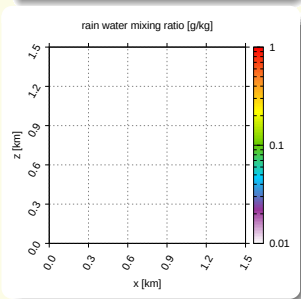
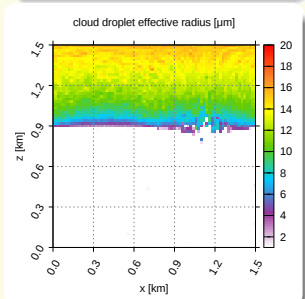
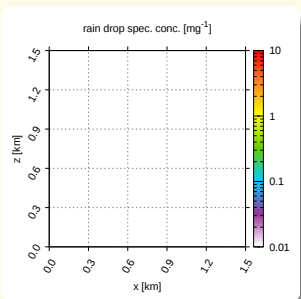
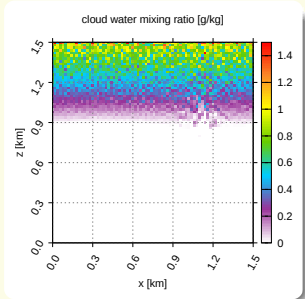
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

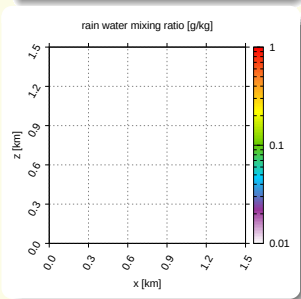
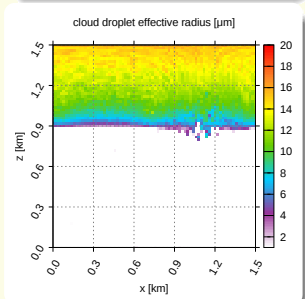
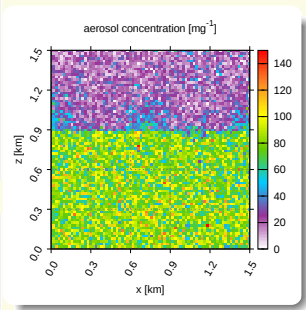
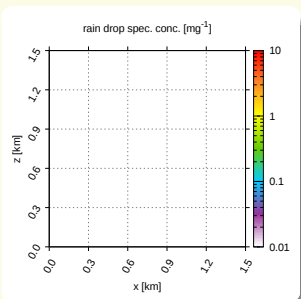
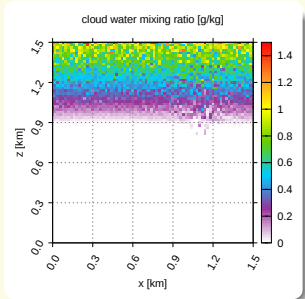

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

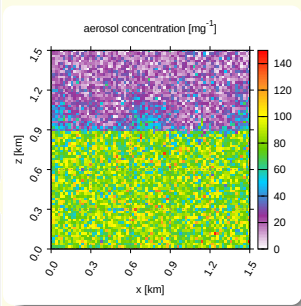
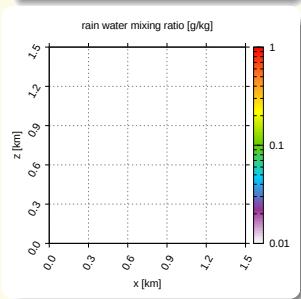
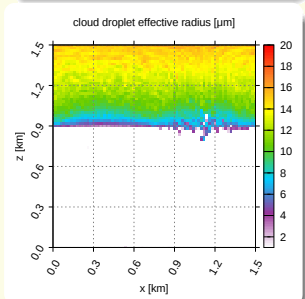
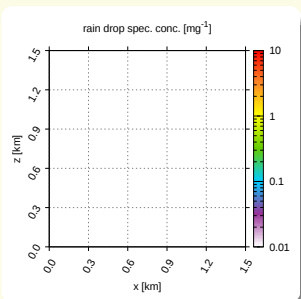
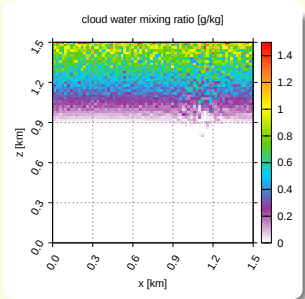

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

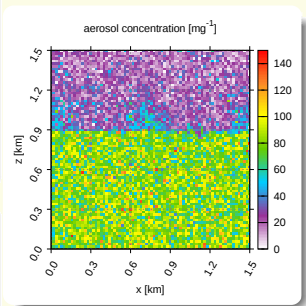
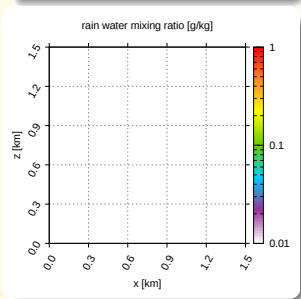
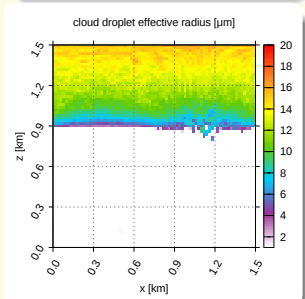
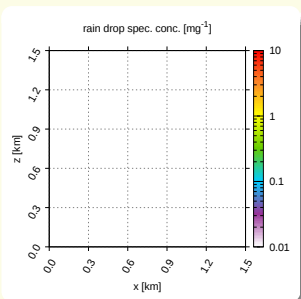
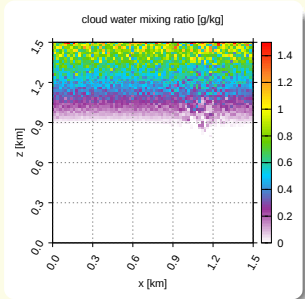

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

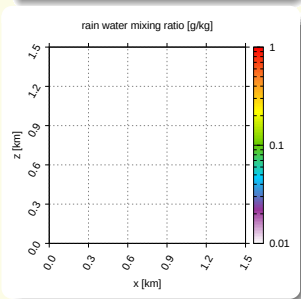
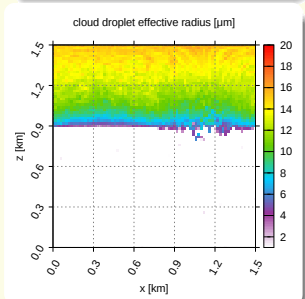
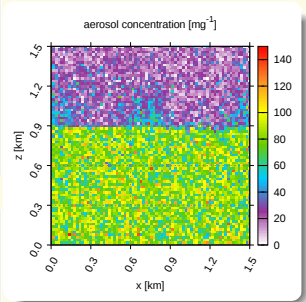
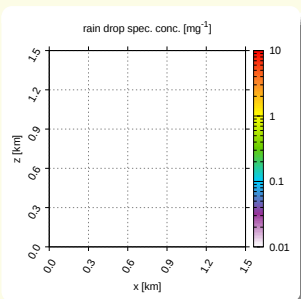
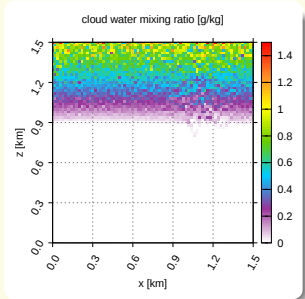
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

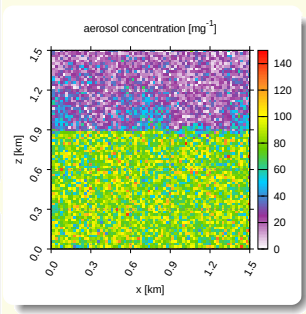
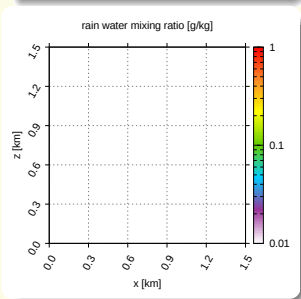
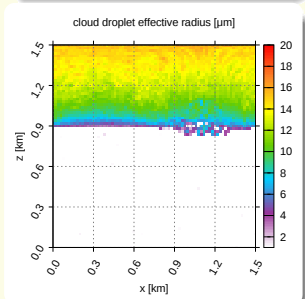
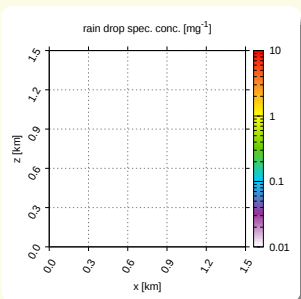
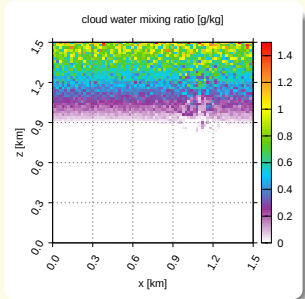
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

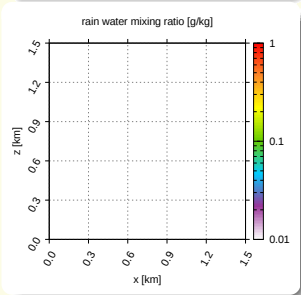
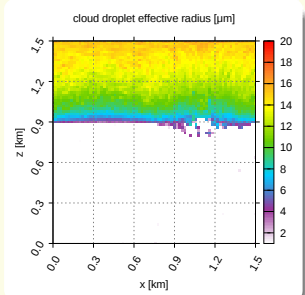
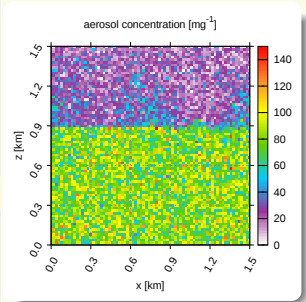
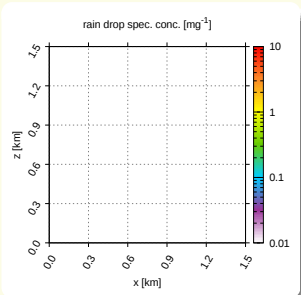
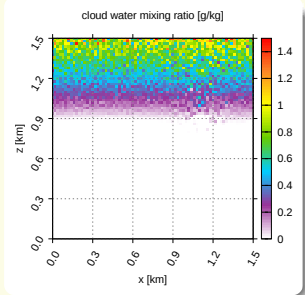
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

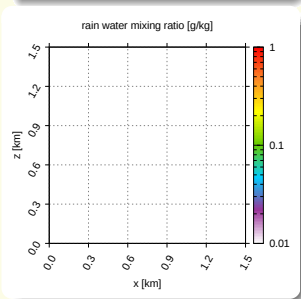
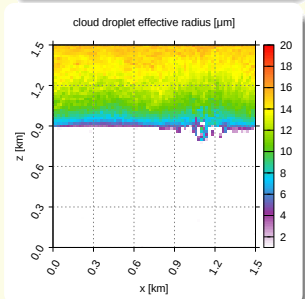
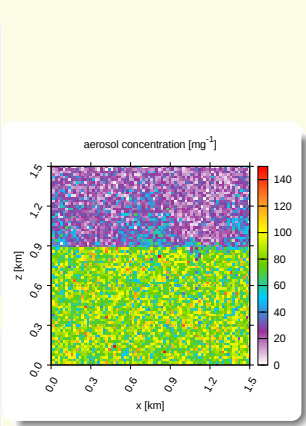
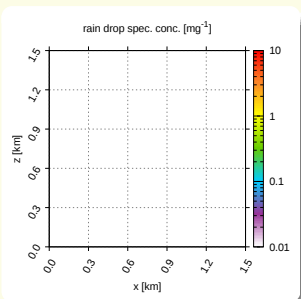
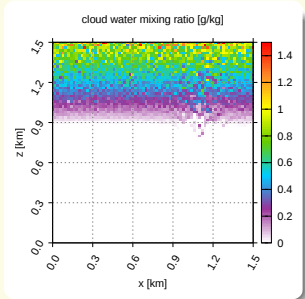
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

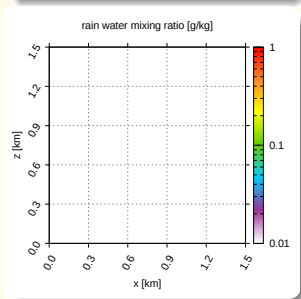
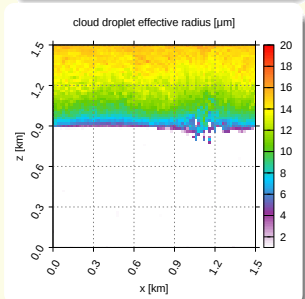
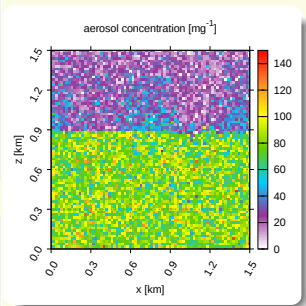
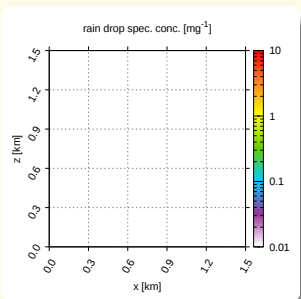
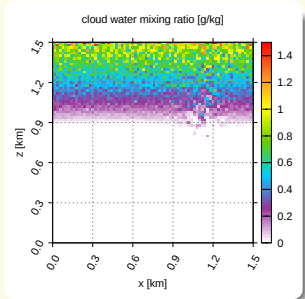
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

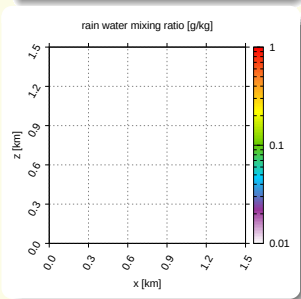
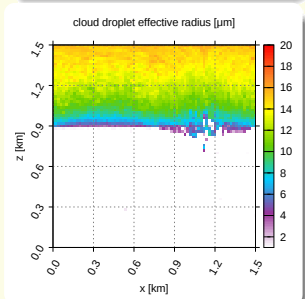
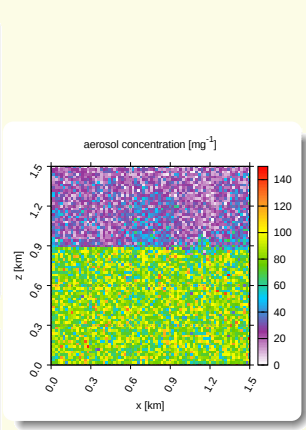
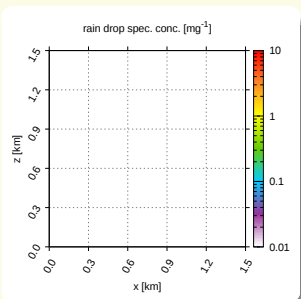
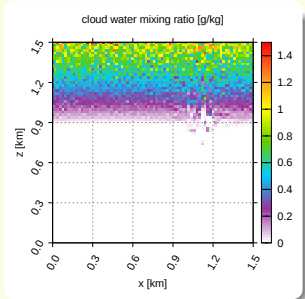
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

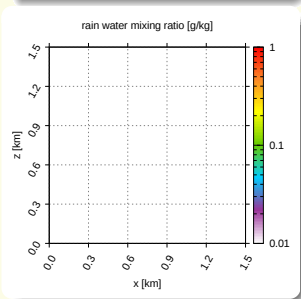
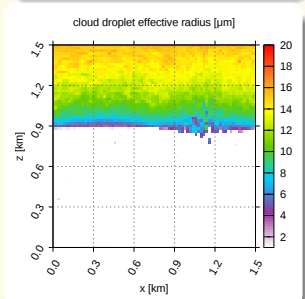
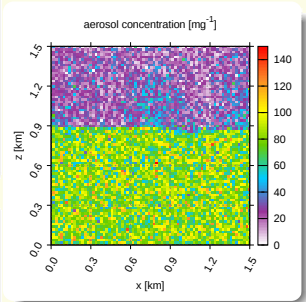
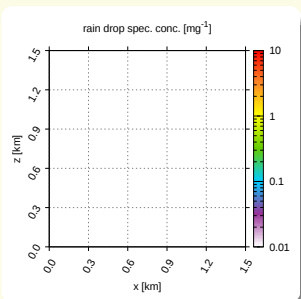
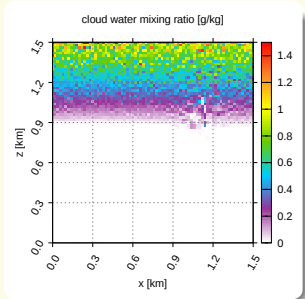
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

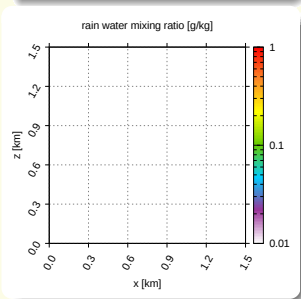
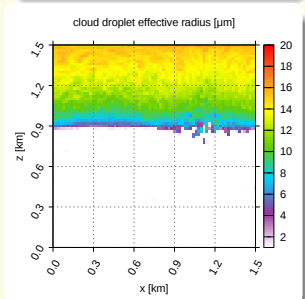
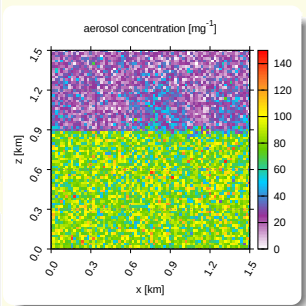
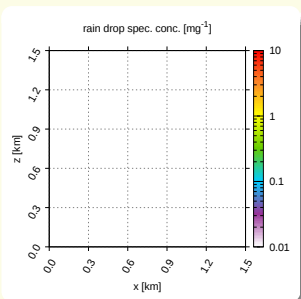
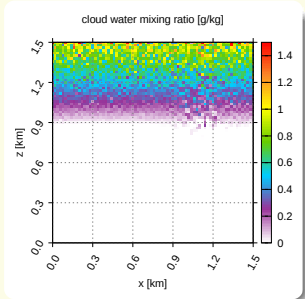
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

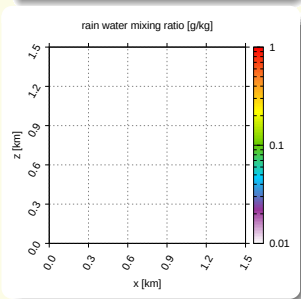
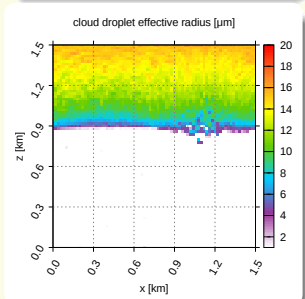
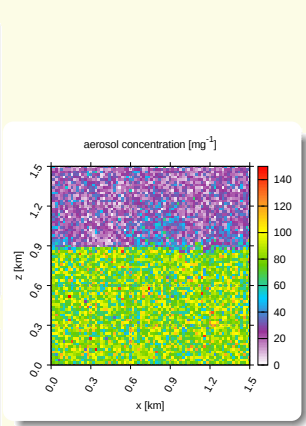
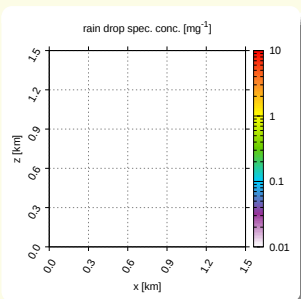
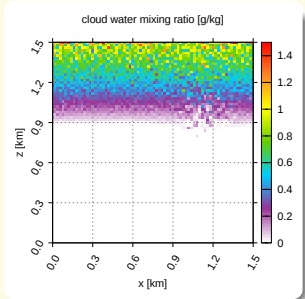
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

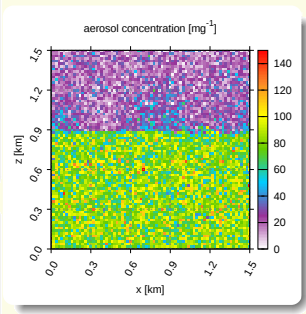
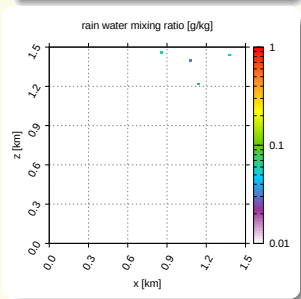
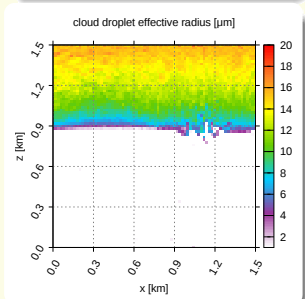
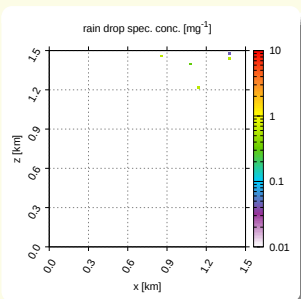
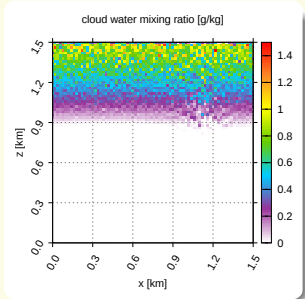
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

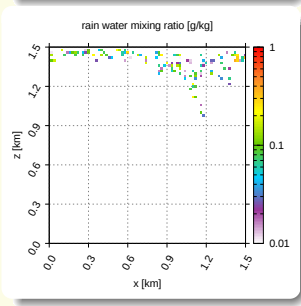
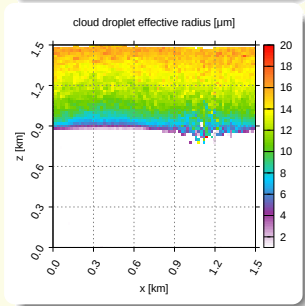
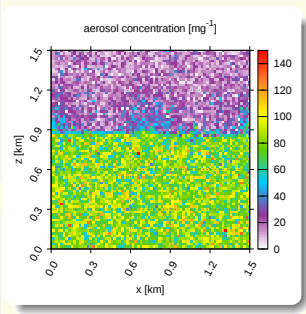
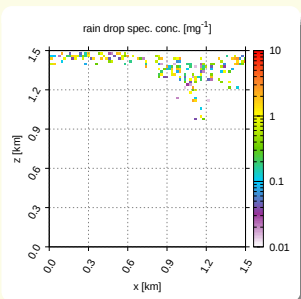
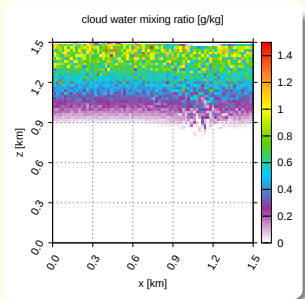

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

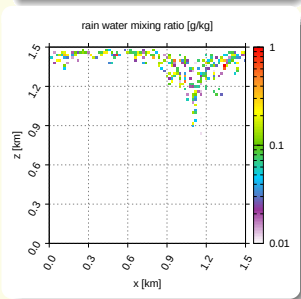
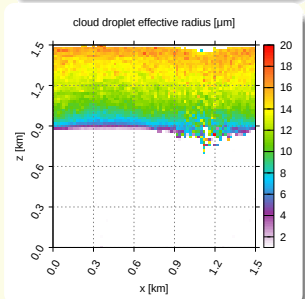
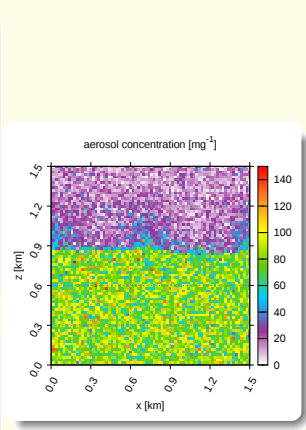
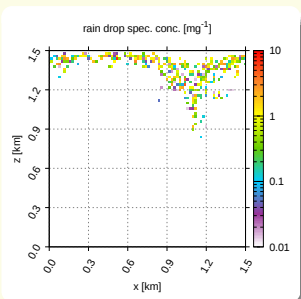
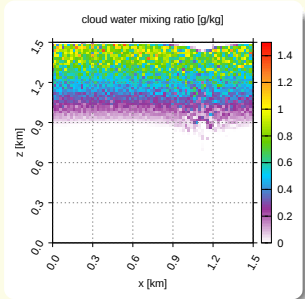

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

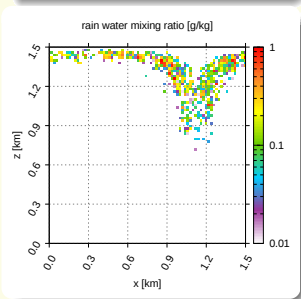
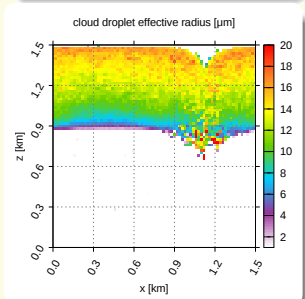
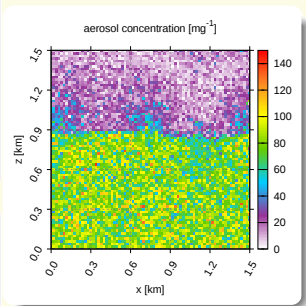
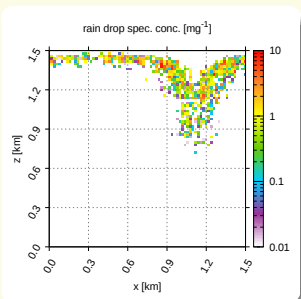
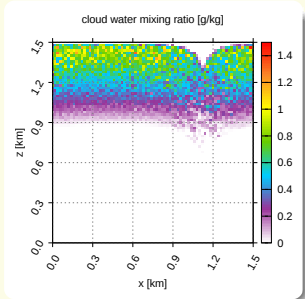
XXOOO

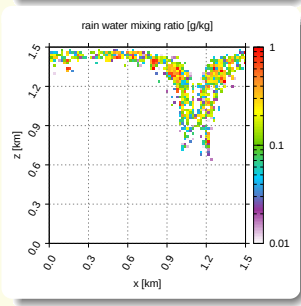
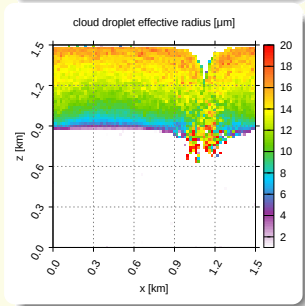
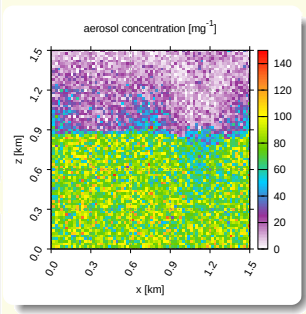
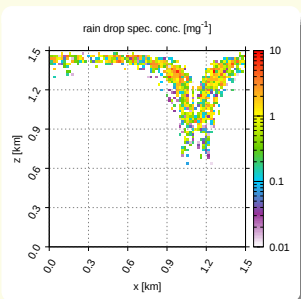
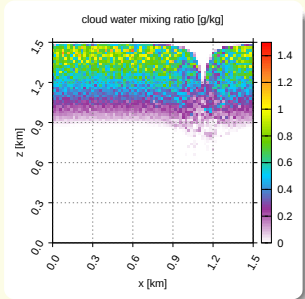
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

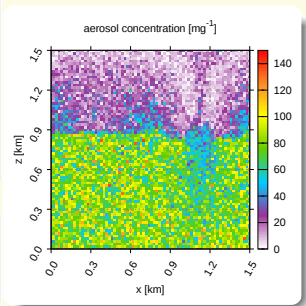
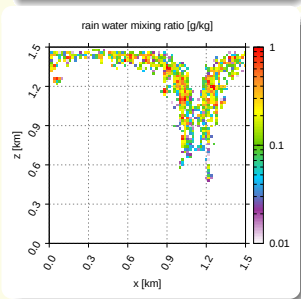
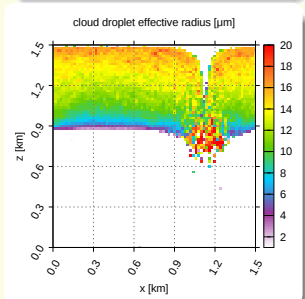
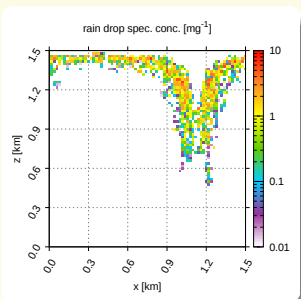
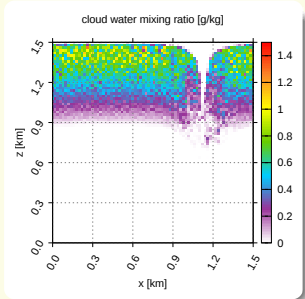
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

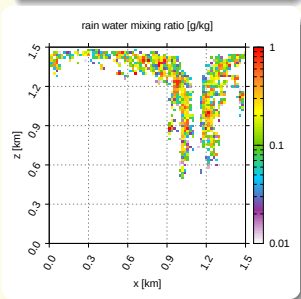
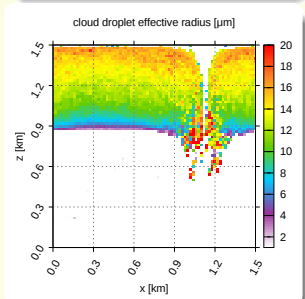
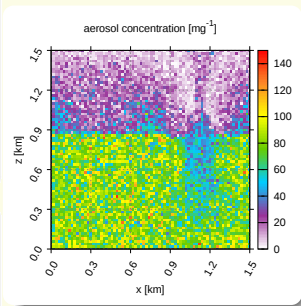
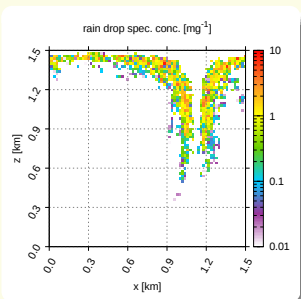
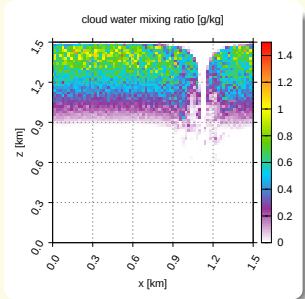
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

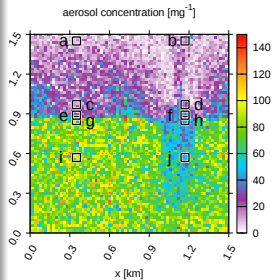
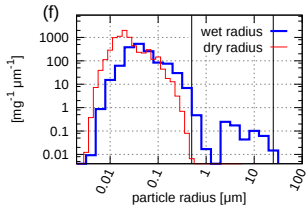
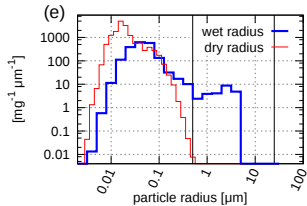
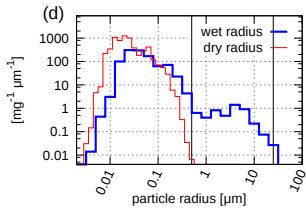
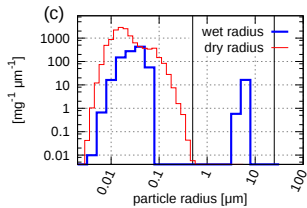
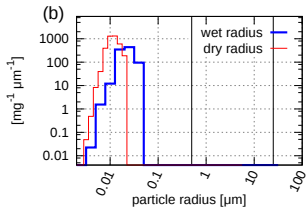
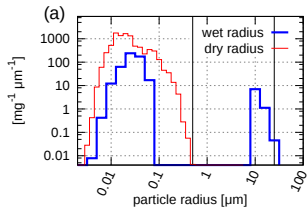
przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

przykładowa symulacja (2D, opis lagr., zadany przepływ)

widma rozmiarów cząstek

Plan prezentacji

- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

Plan prezentacji

- Oddziaływania aerozol - chmury - opad
- Modelowanie mikrofizyki chmur
- Porównanie z pomiarami

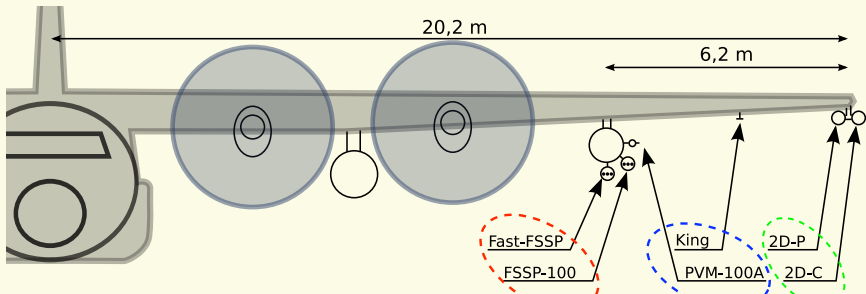

Photo Copyright © Sylwester Arabas

PLANE SPOTTERS.NET

Pomiary mikrofizyki chmur z pokładu samolotu

przykład: NSF/NCAR C-130Q, kampania RICO

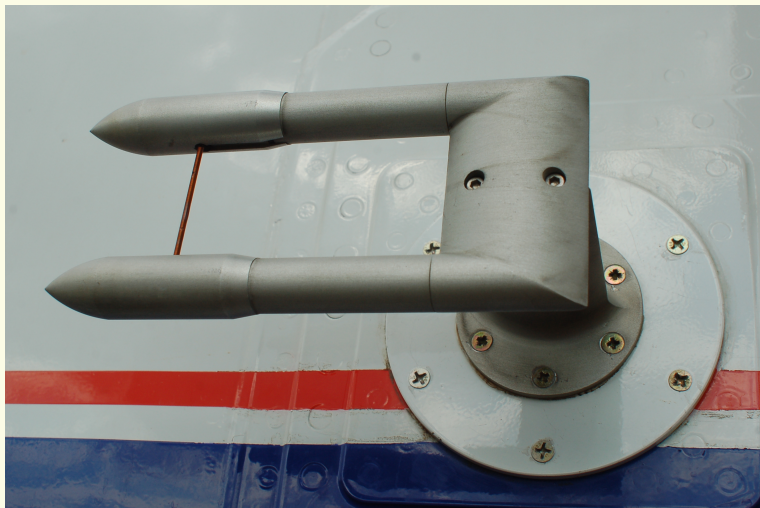

- ▶ 19 ok. 8-godzinnych lotów badawczych
- ▶ 5–10% czasu lotu wewnątrz chmur
- ▶ loty nad powierzchnią oceanu

- ▶ **spektrometria rozmiarów kropeł chmurowych**
- ▶ **pomiary całkowitej zawartości wody**
- ▶ **spektrometria rozmiarów kropeł opadowych**

Rysunek: Instrumenty FSSP-100 i FSSP-300 przymocowane pod skrzydłem samolotu M55 Geophysica

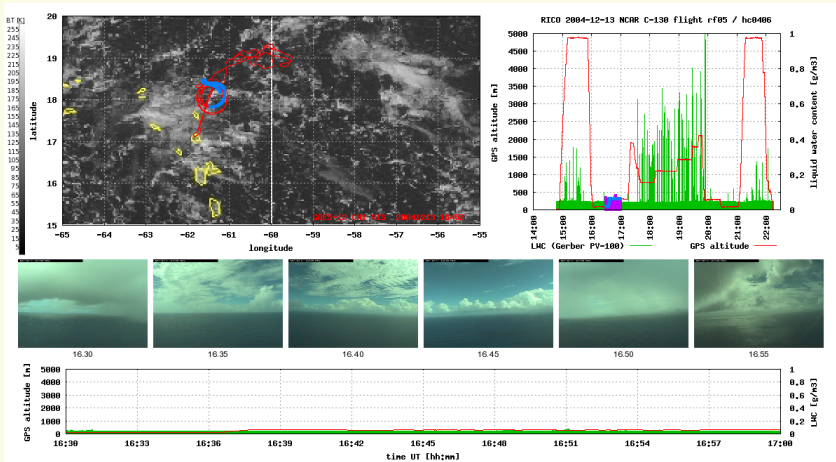

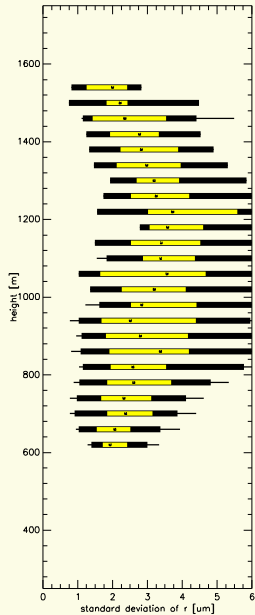
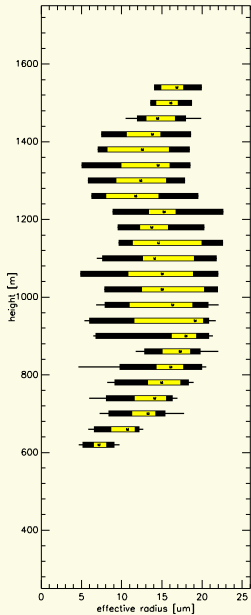
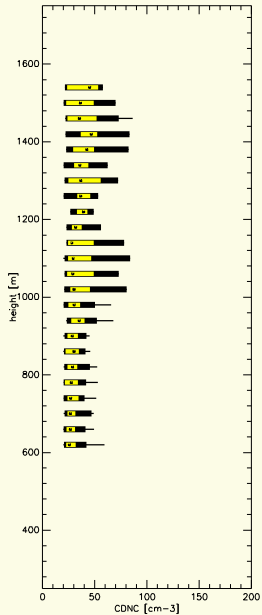
Rysunek: Instrument King-probe przymocowany do kadłuba samolotu ATR-42

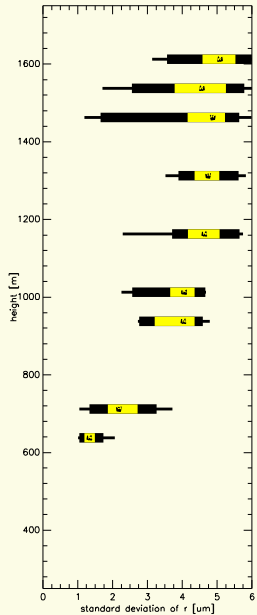
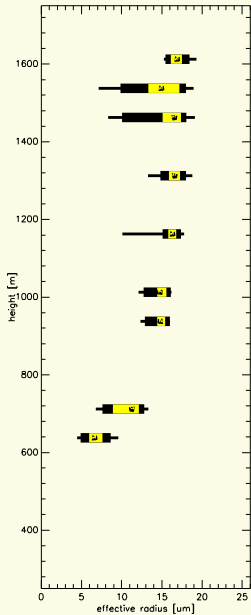
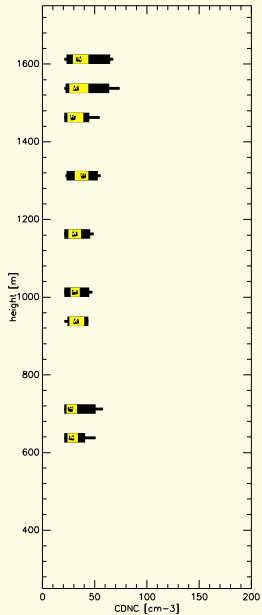

Rysunek: Instrument PVM-100A przymocowany do kadłuba samolotu ATR-42

Przykładowy lot badawczy RICO: C-130 RF05

a w rzeczywistości wirtualnej...

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLupuoB0sASq6gZ2ryszf4JzB98Jg1pAfI>

【VR180 3D 4K】微速度撮影された雲の様子を観察してみよう：「京」コンピュータを使ったシミュレーション編2 【2019年度R-CCS一般公開】

Dziękuję za uwagę!